

Som jeres himmelske fader

"I skal være uden forbehold i alt, hvad I gør, ligesom jeres far i himlen" (Matt 5,48, *Den nye Aftale, NT på nudansk*).

Hovedtanke

Mennesker forandrer sig ved at følge Jesus og antager deres himmelske faders karaktertræk.

Introduktion

"En indisk munk sidder ved bredden af en flod og mediterer. Så får han øje på en skorpion, der er gledet i vandet og kæmper fortvivlet for sit liv. Fuld af medfølelse for skabningen tager munken skorpionen op af vandet og lægger den forsigtigt på bredden. Men skorpionen stikker munken i hånden. Efter et stykke tid opdager munken, at skorpionen igen plasker i vandet, og atter redder han det stakkels dyr. Og atter stikker skorpionen ham i hånden, så munken skriger af smerte. Da redningen og stikket gentager sig en tredje gang, råber en bonde, der har iagttaget det hele, over til munken: 'Hvorfor hjælper du dette elendige kræ igen og igen, når du i stedet for tak bare høster stik og smerter?' 'Den og jeg,' svarede munken, 'følger blot vores natur. Det ligger i skorpionens natur at stikke. Den kan ikke andet. Og min natur er det at øve barmhjertighed. Jeg kan heller ikke andet'" (Aus Axel Kühner, *Überlebensgeschichten für jeden Tag*, Ausaat-Verlag 2004, 295).

Og hvad er vores natur? Sommetider ser det ud som om, vi er skorpioner, og vi af naturen hele tiden stikker. Egoisme og hårdhed står ofte øverst på dagsordenen. Men berøringen med Guds godhed forvandler os til nye mennesker med en ny natur. Erfaringen med Guds kærlighed og barmhjertighed giver en ny prægning og gør os i stand til at være kærlige og medfølende.

I denne uge vil vi se på nogle af den nye naturs kendetegn, som Jesus udstyrer sine disciple med.

At prioritere

Matt 6,25-33

Hvilke lovmæssigheder og sammenhænge i naturen gør Jesus opmærksom på?

Baggrund

Hvilken betydning har de for vores prioriteringer i livet?

Dette afsnit tolkes af nogle som Jesu "naturprædiken", hvor Jesus retter opmærksomheden bort fra menneskelige bekymringer og problemer og mod en vidunderlig gennemtænkt og skabt verden. Jesus viser, hvordan livet kan blive mere afslappet og ubekymret, når det bestemmes af de rette prioriteringer. Livet er mere end mad, drikke, klæder osv.

Jesu ønsker, at vi skal være opmærksomme på, hvordan skaberværket "tikker", hvordan Gud sørger for planter og dyr. Der er en vigtig lærdom i følgende: Mennesket har kun begrænset indflydelse på sit eget liv, uanset hvor meget det anstrenger sig. Det leder til en indre ro at acceptere disse grænser. En manglende accept vil derimod fremme unødigt angst og være årsag til frustrationer.

Til sidst opfordrer Jesus til at sætte Gud først og i centrum for ens egen tilværelse. Budskabets kerne er at lægge sin egen vilje ind under Guds vilje. Lev for Gud, er Jesu appel. Gør hans rige (Guds herredømme) til jeres vigtigste anliggende og bestræb jer på igen og igen at erfare hans retfærdighed (viljen til at tilgive, Guds godhed og hans kærlighed til menneskene). Dette er nøglen til et lykkeligt liv.

Til anvendelse

Bekymringsløshed og indre fred er ikke så meget afhængig af, hvor godt vi har sørget for vores fremtid, men af vores opmærksomhed på Gud og hans værdier.

Til eftertanke

"Nej, I skal koncentrere jer om Guds rige og det, Gud vil have jer til, og så vil han sørge for alt det andet" (Matt 6,33 *Den nye Aftale, NT på nudansk*).

Hvordan forandrer Guds prioriteringer mine egne?

Bed og arbejde

Ef 6,18
Jak 5,14-18

I hvilken grad er forbøn en praktisk ting, som en kristen kan gøre for sin næste?

Til anvendelse

Når vi efter vores indre kompas styrer mod Gud, hans rige og hans retfærdighed, prioriteres der anderledes. Den kristnes nye liv præges ikke kun af nye værdier, men også af nye vaner (Gal 5,25). Dertil hører bønner – samtalen med Gud. Paulus anbefaler at stå i vedvarende kontakt med Gud (1 Thess 5,17).

Bøn er ikke blot en åndelig øvelse, men også en praktisk handling. Når det fx handler om at hjælpe nogen, at tænke på og at være noget for vedkommende, er det at bede noget af det første, som vi kan gøre for ham eller hende.

Vi kan bede for mennesker, der i nød og har udfordringer, og tage tid til forbøn specielt for personer i ansvarsfulde stillinger (1 Tim 2,1-2). Samtidig kan vi ved eftertænksom bøn blive klar over, hvordan vi bedst kan yde praktisk hjælp (Jak 2,1-16).

Mottoet: "bed og arbejde" genspejles i vekselvirkningen mellem indre og ydre engagement. Livet for Guds rige har to mål for øje: På den ene side retter det sig mod Gud, og på den anden side taber det aldrig verden af syne. Vi møder Gud ikke udelukkende i "det stille kammer", men også i praktisk og kærlig omsorg for vores medmennesker og i indsatsen for retfærdighed og fred – til syvende og sidst i alt, hvad vi gør "af hjertet – for Herren" (Kol,3,23).

Til eftertanke

"Herren husker os og velsigner" (Sl 115,12). Vi følger hans eksempel og tænker på andre og velsigner dem.

Så en tanke, høst en handling.
Så en handling, høst en vane.
Så en vane, høst en karakter.
Så en karakter, høst en skæbne.
(Konfutse)

Del gerne med andre

1 Tim 6,17-19

1 Joh 3,16-18

Hvad er årsagen til kristen gavmildhed?

Hvordan elsker man "i gerning og sandhed"?

Baggrund

1 Tim 6,17-19 er klar tale fra Paulus. Rigdom kan udgøre en dødelig fare for troen. Men så peger han på: Når de rige deler deres rigdom med andre, lægger de en solid grundvold for deres håb og det virkelige liv til forskel fra en falsk sikkerhed bygget på materiel ejendom. Paulus vil motivere sine læsere til gavmildhed. Han bør dog ikke misforstås. Frelsen får vi alene af Guds nåde og ikke på grund af menneskelige gerninger. Men gerninger af tro genspejler Guds kærlighed.

1 Joh 3,16-18 uddyber denne tanke. Den ægte kærligheds væsen anskueliggøres bedst ved Jesu Kristi liv. Den elskende er ovenikøbet parat til at ofre sit liv for de andre. Jesu gerning sætter på den måde en høj standard for de kristnes kærlighed til hinanden: Kærlighed "ikke med ord ... men i gerning og sandhed".

"At stille sit liv til rådighed er og bliver et særtilfælde, men at dele jordisk gods med trængende brødre kommer ofte som et ufravigeligt krav til den kristne ... Kærlighedens guddommelige væsen ytrer sig i mennesket som kærlighed til Gud og næsten. Ifølge dette har et hjerte, som undertrykker en medfølelse kærlighed til næsten, ikke rum for Guds væsen. 'Den, der udøver kærlighed, ejer gudskærligheden immanent som en levende kraft og et handlingens princip.'" Kærligheden er i sit væsen "uselvisk tjeneste for broderen til det yderste (v. 16), opfyldelse ved gerningen, praktisk ved først og fremmest at dele ud af sin ejendom (v. 17)" (R. Schnackenburg, *Die Johannesbriefe*, Freiburg 1984, 199-201).

Til eftertanke

"Jeg vil glæde mig over at kunne vise dem min godhed" (Jer 32,41, *Bibelen på hverdagsdansk*).

Hvor megen glæde og fornøjelse fås ved at gøre det gode?

At stifte fred

Es 9,5-6
Matt 5,9

Hvordan vil "Freds Fyrste" udøve sit herredømme?

Hvorfor lover Jesus barnekår hos Gud til dem, der "stifter fred"?

Baggrund

I en urolig tid uden fred for Israel bebuder profeten Esajas en konges fødsel. Han nævner forskellige ærestitler, som er forbundet med visse egenskaber og løfter. "Navnet 'Freds Fyrste' er i denne sammenhæng den vigtigste, fordi den i det følgende udfoldes i et 'regeringsprogram'. Fred (*shalom*) er betegnelsen for den omfattende frelse, den enkeltes ve og vel og autenticitet uden at blive forstyrret af ondt, krig osv. og inkluderer ret og retfærdighed" (SEB 846).

Da en engel næsten 700 år senere forkynder Frelserens fødsel for hyrderne, knytter han an til Esajas' løfte: "Ære være Gud i det højeste og på jorden! Fred til mennesker med Guds velbehag!" (Luk 2,14). Som Guds søn bringer Jesus den sande fred til menneskene, freden med Gud (Rom 5,1), som overgår al forstand (Fil 4,7).

Opgaven at stifte fred hører til Guds søns væsen. Når sønnen, der er blevet menneske, bringer den sande, guddommelige fred, vil også de, der er Guds børn, bære den ind i verden.

Til anvendelse

Evangeliets midtpunkt er Guds nådefulde og storartede fredstiftende gerning, hvori syndige mennesker forsones med deres skaber (2 Kor 5,18-21). Forsoningen med Gud gør os til "ambassadører" for andres forsoning. Den, der er i samklang med Gud og sig selv, kan stifte fred omkring sig og på den måde være til velsignelse i en fredløs verden.

Til eftertanke

Hvor kan jeg stifte fred?

Hjælp dem, der lider nød

Es 58,1-12

Hvori består den sande "faste", som Gud ønsker?

Baggrund

Profeten hæver stemmen med fuld kraft og anklager sit folk. Israellitterne gør sig umage med at føre et fromt liv, og de foretager sig ikke noget uden først at bede Gud om, at det må lykkes. De afholder de traditionelle fasteperioder og forventer, at Gud belønner dem for det. Men Herren viser tydeligt, at folkets religiøse anstrengelser er ham en gru, så længe der sker uret og undertrykkelse, og at de sultne og de, der lider nød, ikke hjælpes.

Umisforståeligt giver Gud til kende, hvilken form for "åndelige øvelser" han ønsker sig. Selvpineriet bør afløses af den sande faste, som tilgodeser den trængende næste: "... at I sætter de uretfærdigt anklagede fri, at I fjerner slavernes tunge byrder, at I løser de undertrykte fra deres lænker, at I deler jeres mad med de sultne, at I giver husly til de hjemløse, at I sørger for tøj til dem, som intet har og i det hele taget gør, hvad I kan for at afhjælpe de behov, der findes omkring jer" (v. 6-7, *Bibelen på hverdagsdansk*).

Følgerne af den slags fromhed lader ikke vente på sig: "[Så] vil det lysne for jer, som når morgenrøden bryder igennem, og jeres redning vil komme i hast. Jeres godhed vil gå foran jer og min herlighed slutte op om jer bagfra" (v. 8, *Bibelen på hverdagsdansk*).

Til eftertanke

Hvornår har jeg selv "fastet" sidst – og hvorfor?

Hvordan kunne regelmæssige "fastedage" tage sig ud, hvor jeg deler mit brød med den sultne, gør noget positivt for hjemløse eller giver af min overflod til andre, hvis behov jeg ser?

Vær fuldkommen

Matt 5,43-48
Luk 6,27-37

I hvilken sammenhæng står denne fordring hos Matthæus og Lukas?

Baggrund

Fuldkommenhed var i nogle fromme kredse i Israel på Jesu tid kun tænkelig i streng tilknytning til Toraen som den radikale lydighed overfor loven. Jesus knytter fordringen "vær fuldkommen" særligt sammen med budet om at elske sine fjender. Guds fuldkommenhed viser sig ved, at han lader sin sol stå op *over onde og gode*. Han er perfekt i sin udelte godhed, sin imødekommenhed overfor alle mennesker, sin ubrudte kærlighed, der ikke udelukker nogen. Gud reagerer på had med kærlighed og på oprør med nåde. I stedet for at dømme tilgiver han.

Denne fuldkomne kærlighed fra Gud søger sin genklang i menneskene og kalder os til at være og handle som Gud. Den, der indlader sig på dette, lever som Guds barn og er i den henseende "fuldkommen" som faderen i himlen.

I Jesu prædiken på sletten, som er en (kortere) parallel til Bjergprædikenen, erstatter Lukas udtrykket fuldkommenhed med barmhjertighed: "Vær barmhjertige, som jeres fader er barmhjertig." Her bliver det tydeligt, at kaldet til fuldkommenhed ikke handler om et syndfrit liv i moralsk perfektionisme, men om hverdagens næstekærlighed i praksis.

Til fordybelse

Guds barmhjertighed er en central egenskab og et af hans navne ("den Barmhjertige"). Den er ikke blot et følelsesudtryk, men kendetegner hans aktive imødekommenhed og omsorg.

Resumé

Guds forbillede og Jesu eksempel forandrer vores prioriteringer og motiverer os til en indsats for andre.

Spørgsmål til drøftelse

Udgangspunkt

Hvilken virkning har forbilleder?

Supplerende
spørgsmål

Hvad har præget jer mere: erkendelsen af bibelske sandheder eller at omgås troende mennesker?

1. Joh 3,16-18

Hvilken standard sætter Johannes for søskendekærlighed blandt kristne?

Hvilken betydning har det i vores forhold til hinanden?

Jak 2,15-16

"Bønnen erstatter ikke nogen gerning, men det er en gerning, der ikke kan erstattes af noget andet."

I hvilket forhold står forbøn og praktisk hjælp til hinanden?

Matt 5,48
Luk 6,36

Hvad er forskellen på fuldkommenhed og barmhjertighed – eller er de et og det samme?

Matt 5,9

Den, der tilbyder at stifte fred, kan let komme i klemme mellem parterne.

I hvor høj grad hører indsatsen for "fred på jorden" til en kristens, en menigheds eller en verdenskirkes opgave?